

Raha ei lue strategioita – sijoittajan energiasiirtymä

23.11.2026

Strategiapaperit kertovat, mitä halutaan tapahtuvan. Investointipäätökset kertovat, mitä oikeasti uskotaan tapahtuvan. Siksi sijoittajan haastattelu on energia-alalla arvokkaampi kuin kymmenen visioseminaaria. Kahdeksannessa Regeneranssi-podcastin jaksossa vieraili eNordicin sijoitusjohtaja Aleksi Lumijärvi, jolla on yli kaksikymmentä vuotta energiasijoituksia takanaan, eli hän on nähnyt sekä tuulivoiman subventiokauden että sen muuttumisen halvimmaksi uudeksi tuotannoksi. Tällainen aikajänne tekee keskustelusta kiinnostavan, koska energiamurroksessa moni ilmiö näyttää ulkopuolelta äkilliseltä, vaikka pääoman näkökulmasta se on usein pitkä, hidas ja välillä hyvin arkinen uudelleenhinnoittelu. Ensin epäillään, sitten lasketaan, sitten rakennetaan, ja lopulta sama asia alkaa näyttää itsestään selvältä.

Lumijärven perushavainto on lohdullinen kaikille, joita poliittiset suhdanteet huolettavat: uusiutuva energia levisi markkinalogiikalla, ei ilmastopolitiikalla. Kun tuottolaskelma toimii, sijoittajan ei tarvitse uskoa yhtään mihinkään. Ja se mikä leviää taloudella, ei pysähdy retoriikkaan. Tämä ei tarkoita, etteikö politiikalla olisi väliä. Sillä on, mutta eri tavalla kuin juhlapuheissa usein kuvitellaan. Politiikka voi nopeuttaa, hidastaa tai pilata investointiympäristön, mutta se ei voi loputtomasti määrätä, mikä teknologia on halpaa ja mikä kallista. Raha lukee lopulta hintakäyriä, käyttöasteita, riskejä ja sopimuksia. Se ei lue strategioita yhtä kohteliaasti kuin me muut.

Käännepiste oli kriisi, ei kokous

Vuoden 2022 energiakriisi muutti markkinan rakenteen pysyvästi. Ennen kriisiä sähkön hinta ylitti 50 euroa megawattitunnilta muutamana prosenttina vuoden tunneista. Nyt osuus on 60-80 prosenttia. Tämä yksi

jakaumamuutos synnytti kokonaisia liiketoiminta-alueita: energiavarastot, jotka ennen elivät reservimarkkinoiden sivutuloilla, ovat nyt itsenäisesti kannattavia. Lumijärvi on itse ollut tekemässä kahta akkuinvestointipäätöstä viimeisen puolentoista vuoden aikana, eli puhe ja salkku ovat linjassa. Juuri tässä näkyy energiamarkkinan uusi luonne. Investointi ei enää perustu vain siihen, että sähköä tarvitaan lisää, vaan siihen, että sähköä tarvitaan eri aikaan kuin sitä tuotetaan. Kun hinta alkaa heilua, heilunta ei ole pelkkä ongelma kuluttajalle. Se on myös signaali, joka kutsuu markkinoille joustoa, varastointia ja kulutuksen ohjausta.

Venäjän hyökkäys teki samalla energiaomavaraisuudesta turvallisuuskysymyksen. Vuosikymmenten ilmastokeskustelu ei saanut pääomaa liikkeelle sillä teholla, jolla yksi geopoliittinen shokki sai. Tämä on hieman nöyryyttävä havainto ilmastoviestinnälle, mutta havainto silti. Kun riski muuttuu Excelin ulkopuolisesta moraalisesta kysymyksestä toimitusketjun, hinnan ja saatavuuden kysymykseksi, se alkaa näkyä välittömästi investointikomiteoiden pöydillä. Huoltovarmuus ei ole silloin enää varastossa oleva polttoainekasa, vaan kyky tuottaa, siirtää, varastoida ja käyttää energiaa joustavasti omassa järjestelmässä.

Akku ei ole enää lisävaruste

Akkuinvestoinneissa kiinnostavaa ei ole vain teknologia, vaan liiketoimintamallin muutos. Vielä muutama vuosi sitten akku näyttäytyi monelle järjestelmän reunalla olevana lisälaitteena: sillä osallistuttiin taajuusmarkkinoille, tasattiin hetkellisiä poikkeamia ja kerättiin tuottoja sieltä, missä markkina sattui olemaan avoin. Nyt asetelma on muuttumassa. Akku on siirtymässä osaksi sähköjärjestelmän ydininfrastruktuuria, koska tuotannon vaihtelu ja hinnan vaihtelu ovat muuttuneet rakenteellisiksi ominaisuuksiksi. Aurinko ja tuuli tuottavat paljon, mutta eivät tilauksesta. Teollisuus taas haluaa energiaa silloin, kun prosessi sitä vaatii. Tämän välin täyttäminen on juuri sellainen ongelma, jonka ratkaisemisesta markkina alkaa maksaa.

Lumijärven näkökulmasta tämä tekee akusta sijoituskohteena samanaikaisesti houkuttelevan ja vaikean. Houkuttelevan siksi, että arvonlähteitä on useita: reservit, arbitraasi, tehopiikkien leikkaaminen, verkon pullonkaulat ja mahdollisesti tulevat kapasiteetti- tai joustomarkkinat. Vaikean siksi, että jokainen näistä riippuu sääntelystä, markkinarakenteesta, teknisestä suorituskyvystä ja siitä, mitä muut sijoittajat tekevät samaan aikaan. Jos kaikki rakentavat samanlaisen akun samaan paikkaan samaa tuottoa varten, ylituotto katoaa. Tämä on sijoittajan perussääntö, mutta energia-alalla se unohtuu helposti, koska tekninen innostus peittää joskus markkinamekaniikan alleen.

Se luku, joka jäi mieleen

Jakson kiinnostavin yksittäinen tieto koskee teollisuuden lämpöä. Euroopan teollisuuslämmöstä vain kolmisen prosenttia tuotetaan nykyään sähköllä, vaikka nykytekniikka riittäisi sähköistämään noin 60 prosenttia. Este ei ole teknologia vaan fossiilisen polttoaineen hinta suhteessa sähköön. Ja tässä Suomen asetelma muuttuu kiinnostavaksi: meillä sähkö on Keski-Eurooppaa halvempaa, eli sama investointilaskelma, joka Saksassa ei vielä aukea, aukeaa täällä jo. Teollisuuden lämpöpumput ja sähkökattilat ovat ala, jolla Eurooppa ei ole hävinnyt Kiinalle ja jolla Suomella on kotikenttäetu. Tällaisia kohtia kannattaa etsiä: markkinarako, jossa

fysiikka, hinta ja osaaminen osuvat samaan ruutuun. Sähköistymisen seuraava suuri aalto ei välttämättä näytä kuluttajalle yhtä näkyvältä kuin sähköauto tai aurinkopaneeli katolla. Se voi näyttää tylsemmältä: prosessilämpönä, höyrynä, kaukolämpöverkon syöttönä ja teollisuusalueen sisäisenä energiaintegraationa. Juuri siksi se voi olla taloudellisesti merkittävämpi.

Tässä on myös aluekehityksen näkökulmasta olennainen viesti. Jos energia on tuotannontekijä, halpa ja puhdas sähkö ei ole vain ilmastoteko vaan kilpailukykytekijä. Se vaikuttaa siihen, mihin datakeskukset, vetyhankkeet, synteettiset polttoaineet, prosessiteollisuus ja uudet materiaaliketjut sijoittuvat. Sijoittaja ei kysy ensimmäisenä, onko maakunnan strategia elegantisti kirjoitettu. Hän kysyy, onko sähköä saatavilla, onko verkko uskottava, ovatko luvat ennakoitavia ja voiko hankkeen tulovirtaa mallintaa ilman että poliittinen riski syö koko laskelman. Tämä on karu, mutta hyödyllinen testi jokaiselle alueelle, joka haluaa puhua vihreästä siirtymästä elinkeinopolitiikkana.

Ennakoitavuus on halvin tukimuoto

Lopuksi Lumijärvi palauttaa keskustelun perusasiaan, joka toistuu tässä sarjassa vielä monta kertaa: pääomalle ennustettavuus on yhtä tärkeää kuin tuotto-odotus. Suomen ei tarvitse subventoida, kunhan se ei säikyttele. Jos alamme etukäteen valikoida, mitkä investoinnit ovat meille kyllin hienoja, valikoituminen hoituu kyllä, mutta ei meidän toimestamme. Sijoittajan näkökulmasta epävarmuus ei ole abstrakti tunne, vaan korkovaatimukseen, sopimusehtoihin ja päätöksenteon aikatauluun valuva kustannus. Mitä enemmän järjestelmä näyttää muuttuvan kesken pelin, sitä kalliimmaksi pääoma tulee tai sitä helpommin se menee muualle.

Tämä on ehkä koko keskustelun tärkein opetus: vihreää siirtymää ei kannata ajatella vain teknologialistana. Se on investointiympäristö. Teknologiaa kyllä löytyy, ja pääomaa maailmassa on enemmän kuin hankkeita, joihin se uskaltaa sitoutua pitkäksi aikaa. Ratkaisevaa on, pystyykö Suomi tarjoamaan yhdistelmän, jossa sähköjärjestelmä, teollinen kysyntä, osaaminen, lupaprosessit ja poliittinen linja muodostavat uskottavan kokonaisuuden. Jos pystyy, investoinnit eivät tule siksi, että joku pyysi niitä kauniisti, vaan siksi, että ne kannattaa tehdä.

Jakson otsikon voisi siksi muotoilla myös toisin: raha ei vastusta energiasiirtymää, mutta se vaatii siltä logiikkaa. Kun pääoma liikkuu, se ei tee sitä julistusten vuoksi, vaan siksi että riski ja tuotto asettuvat hyväksyttävään suhteeseen. Tämä voi tuntua kylmältä, mutta se on myös hyvä uutinen. Jos siirtymä nojaa vain moraaliseen vetoamiseen, se on haavoittuva poliittisille suhdanteille. Jos se nojaa kannattavuuteen, tehokkuuteen ja toimitusvarmuuteen, sitä on paljon vaikeampi pysäyttää. Silloin energiasiirtymä ei ole kampanja, vaan seuraava normaali.

Regeneranssi-podcast

Regeneranssi on kolmen energia-alan ihmisen podcast energia-alan renesanssista. Tuukka Heikkilä Energiateollisuus ry:stä tuo markkinoiden ja politiikan näkökulman, Visa Siekkinen Hämeen ammattikorkeakoulusta energiajärjestelmien tutkimuksen, ja allekirjoittanut yrittää pitää huolen siitä, että

sähkökemia ja fysiikka pysyvät keskustelussa mukana. Tavoite on yksinkertainen: puhua energiasta datalla eikä mielikuvilla.

Kuuntele Regeneranssi-podcastin jaksot täällä: Regeneranssi podcast**Juho Heiska**
TkT, tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja toimii SEAMKin Tulevaisuuden ajoneuvoteknologiat -tutkimusryhmässä ja on väitellyt akkututkimuksen alalta.